

Вийан лийжэ ССР Ушэмысэ Куго социалист рэволюцын 19-шэ идалукшо!

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

7-шэ ий лэктэш

Комун КОРНО

ВКП(б) Мишкев Райкомын да РИК-ын органжэ
Вич кэчэш ПОРЫК ЛЭКТЭШ

Газет ан:
ик ийлан 5 тэнгэ,
6 тылзылан 3 т.

7
Нойабр
1936 ий
№ 58 (449)

Адрес: БАССР,
дер. Мишкево.

Чыла элласэ пашазэ, ўдрамаш пашазэ, крэстйан дэн шэмэр влак! Фашизм да сөй ваштарэш кучэдалмэ калык фронтым кумдангыза, пэнгызэмдыза! Тыныслык вэрч, демократический эрык вэрч, социализм вэрч!

Куго пролэтар рэволюцо кэчэ

Российысэ пашазэ дэн йорло крэстйан влак Лэнин-Сталин партий вуйлатымэ дэнэ 1917 ийын 7-шэ нойабрыштэ (25 октябрьштэ) капиталист дэн помэшик класым сўмырэн власым пролэтариат ышкэ кидышкыжэ нальэ. Пролэтариат историйыштэ пэрвой,— элын озажэ лийэ. Ныгунам мондаш лийдымэ у жап тўгалалтэ.

Пашазэ клас дэн шэмэр крэстйан 19 ий годсэк у илышым тапталт. Совет эл кэчын пэнгызэмьн, вийагын, кушкын шога. Совет элысэ тўрлб калык, партийын лэнинскэ националькэ политиклан кбра, иза-шольо сэмын кэлшэн илэн социализмым ыштат, ышкэ сэвгымашышт дэнэ чыла тўнчасэ пролэтар дэн шэмэр влакым ышкэ чын корнышт дэнэ кайаш ўжит. Социализм йбршэш, мбвгэш савурнаш лийдымын сэвэн!

Куго пролэтар рэволюцын 19-шэ идалукшым ССР Ушэмын тыршышэ шэмэр калыкшэ Лэнин-Сталин партий да шэмэр калыкын йбратымэ вождышо Сталин йолташ вуйлатымэ почэш социализм илыш човгымаштэ всэмирнэ историческэ сэвгымаш влакыш шумаш дэнэ ваш лийэш.

Пэрвойак, октябрь рэволюцын 19-шэ идалукшым куго Сталин йолташ кидшэ дэн ышталтмэ у Конституцо проект дэнэ ваш лийына. Сталинский Конституцо проект массын политик активнсыжым кўш нбталльэ. Ныл тылызэ шуэш, Совет Ушэмын шуко миллионан калыкшэ уло кўмылжо дэнэ Конституцо проектым лудэш, тудын нэргэн кагаша: Ты куго документым кагашымаш массым социалистла воспитательмаштэ школ улэш. Конституцо, сэвэн толшо социализмын историческэ итогшым уло вийжэ дэнэ унландара. Конституцо, курымэш орланышэ калыкын йўд омэшыжэ кончыдымо эрык илыш, эрык эл, кушто капитализм тўшка пытаралтын, социализм илышым човгышо калыкын чыла сэвэн налмыжым возэн шындымэ Конституцыжо улэш. Тыгай Конституцо социализм сэвгымэ элыштэ гына лийын кэртэш.

Социализмын чыла фронтышт сэвэн толмыжо у адэмым, тўнчаштэ эн шэргэ капиталым, шочыктэн, куштэн. Социалист родинан кажнэ лукыштыжат палымэ, чыланат пагалымэ йэв влакын лўмышт лэктын.

Стаханов движэнын инициаторжо—Алексэй Стаханов, йуж вий дэнэ кучэдалмашэш шуаралт лэксэ, Совет Ушэмын гэройышт-влак, промышлэнностьышто, йал озанлыкыштэ, наук пашаштэ да моло вэрат, тўжэм дэнэ данлэ йэв-влак—чыланат совет элын сэвгымашыжэ улыт. Октябрь рэволюцын 19-шэ идалукшо мэмнан элын историйышкыжэ стахановла паша ыштымаш ий лийын пура. Тэнэйсэ ийыштэ стаханов метод дэн паша ыштымаш, кокымышо вичийаш план тэмымаш нэлэ промышлэнностьым ныл ийыштэ шуктэн кэрттым ончыкта.

1936 ийыштэ ССР Ушэмэлектровий, кўртньо, марганцево руд, нефть лукмаштэ, сталь, чойын лэвкытымаштэ, автомобиль, трактор, комбайн, йал озанлык машина влак, вагон да станок влак ыштэн лукмаштэ Йэвропышто пэрвый вэрым налын шога.

1936 ийын 8 тылзэ коклаштэ нэлэ промышлэнность продукций лукмаш, кодшо ийысэ ты жап дэнэ тагастарэн ончымо годым, 35,5 процент артык луктылтын. Куштылго промышлэнность—37,6 процент да кочкыш промышлэнность продукций лукмаштэ—35,4 процент артыралтын.

1936 ийыштэ элнан автомобиль чотшо 400 тўжэм, тывэч 314 тўжэм грузовой машина лийаш тийышгын, ССР Ушэмыштэ улшо автомашина чот тўнчамбалнэ нылымышэ вэрым налын шога—Германийым эртэн кайэн.

Пэрвой вичийышлыкын мучашыштыжэ суткаштэ, кокла чот дэнэ, чойын лэвкытымаш—16,8 тўжэм тонна, сталь лэвкытымаш—16,1 тўжэм тонна ильэ гын, кызыт чойын лэвкытымашым суткалан 39—40 тўжэм тонныш, сталь—43—44 тўжэм тонныш шуктымо.

Кызыт Донбас, Днэпропетровскысб куг металлургии

чэскэ завод-влак Орджоникидзэ йолташың—суткаштэ 60 тўжэм тонна вурсым, 45 тўжэм тонна прокатым пушаш вэрч кучэдалмаш лозунгыжо пўтынь элна мучко шарлэн шога. Тўжэмлэн стахановла паша ыштышэ-влак про изводствэн нбталалтмаш пашам большевикла ыштымаш дэн ончыктат.

Кўртньб корно транспортат, Л. М. Каганович йолташ вуйлатымэ почэш, шэмэр калыкын онжо Сталин йолташ пумо заданыжым шуктэн, социалист озанлыкын ончыл рэгышкыжэ лэктэ. Ийат пэлэ коклаштэ кўртньб корно пашазэ-влак вагон-влакым грузительмаштэ суткалан 56 гыч 90 тўжэмыш шуктэн шога.

Йал озанлыкат кэчылэч, кэчын машинагын, пэнгызэмьн шога. 1936 ий тугалтышыжлан ССР Ушэмыштэ 5 тўжэм совхоз, 230 тўжэм колхоз да 4376 МТС чотлалтэш. Коллективизаце 89 процентлан эртаралтын.

Ожо дэн тагастарэн ончымо годым, мэмнан Мишкан районат йатыр ончык кайэн. Тачсэ кэчылан коллективизаце 93 процент утлаш шуын.

Ожно пасуна влакым пўгыр шога влак дэн куралына ильэгын, ындэ колхоз пасушто плуг, трактор да машина-влак пашам ыштат. Тачсэ кэчын районыштына 50 трактор, 8 комбайн, моло машина-влак пашам ыштат.

Агрыйбнат илышыш прамай пурталт шога.

Тачсэ кэчын трактор рулым кучэн, паша ыштышэ тракторист, трактористка влак улыт.

Тугэ гынат, районыштына ситыдымаш влак укэ огыл, уло. Вольыклан ситышыш курго йамдылмаш, шокшо вича влак ыштымаш да куго йэв влак туныктымаш пушкыдын мийа. 4-шэ квартал окса погымаш план тэмымаштат моло район влак дэч вараш кодын шўдырнэна. Октябрь рэволюцын 19-шэ идалукшым чыла ты ситыдымаш влакым пытарымэ дэн ваш лийын, ты кэчым стаханов паша методым кумдан шарэн, чыла пашамат сайэмдымаш дэн эртарыман.

ССР Ушэмын социализм ыштымаштэ сэвгымаш пашажэ, совет элын тушманжын шыдыжым пэш кугын луктэш.

Клас тушманлан полшэн шогышо, троцкистко-зиновйэвск контррэволюцинон тўшка, партий дэн правительствэ вуйлатышэ влак ўмбак шучко, шэм кидышым шуйаш тыршышт. Нуно-влакым лапластык крэн шалаталтын. Тугэ гынат, нунын кодшышт, тушман шонышым шонышо влак уло. Тыдын ваштарэш чарныдэ, чакныдэ кучэдал шогышашлан вэрч куго вождэ Сталин йолташ кўштымо почэш кажнэ участкыштат рэволюцион шижмашым эрэ нолтэн, пўсэмдэн шогыман.

Вийан лийнэ пўтынь тўнчасэ социалист рэволюцо!

РАЙОН СӢЭЗД ПАШАЖ ГЫЧ

Совет-влакын чрзвычай-нэ 4-шэ сӢээдшэ октябрьн 31-жэ, кас ышкэ пашажым пытарыш.

СӢээдын пэрвой ончышаш пашажэ—ССР Ушэм Конституцо проектм лончыл-маш, кагашымаш нэргэн ильэ. СӢээдыш толшо дэлэгат-влак конституцо нэргэн докладым колыштшы, 20 йэв лектын, лектын ойлышт.

Тэвэ „Киров“ колхоз вуйлатышэ Колобов йолташ—„ССР Ушэмын граждан влакшэ образованьым налаш праван ултыт“—манын конституцийн 121 стагыаш раш каласэн кодымо. Кажнэ колхозник, колхозница-влак тунэмаш праван ултыт. Тугэ гынат, мэ куго йаг-влак тунуктымаш пашаш йыштын ончэна. Тунэмашым сай организоватльэн она ул. Вэс могырым, колхозник, колхозница-влак йужышт тунэмаш пашаш йыштын ончат, тунэмаш огыт кошт да ышкэ игэшувыштымат огыт тунукто. М-ат массэ уяландармаш пашам ситышын огына намийэ.

—Кызыт мэ, шуко жап огыл, колхозлан мландым ұмырешлан пэвгыдэмдымэ кугыжаныш актым нална. Кугыжаныш акт налмаш, мылана мландэшна пасусавуртышым прамай организоватльэн, агройбным илышыш прамай пурташ, кӱкшб шурно налаш кучэдалаш колхоз массым адакат чот организоватльымынам йо-

дэш. Умырешлан пэвгыдэмдымэ мландэшна пашам культурлын ышташ тийыш улына. Сталин йолташын—„Лышыл ончылкылык жапыштэ кажнэ ийын шурно шытамашым шым—кандаш миллиард пугыш шукташ“—манмэ лозунгыжым шукты-маш—мэмнан тӱг порысна. Тылдан вэрч йал озанлык пашан техникыжым тунэмман. Техникым палышашлан мэмнан грамотан улмынам трэбытыла—манын мутшым кошартылы.

Султангалийэва (зоотехник)—„Мэ совет-влакын чрзвычайнэ 4-шэ сӢээд дэлэгат-влак сталинский Конституцо проектм лончыл маш дэн рыскалан улына. Мэ, ўдрамаш-влак пӱрйэв влак дэн тӱр праван улына Мэ пэлэдалт, пэвгыдэм шогышо алыштэ, Совет Ушэмыштэ илена. Удрамаш влак пӱрйэв дэн тӱр паша ыштылаш права, тун-маш права мылана пуалтын. Испан пролетариат ўдрамаш влак фашизм ваштарэш кредылыт, мэмнан гайак эрык илышыштэ илаш вэрч тыршат—манэ тудо.

Дэлэгат-влак тунукты-маш, чодра йамдылымаш, вольыкклан курго йамдылы-маш пушкыдын мийым кугын палдыртэн кодышт да ончыкыш ты ситыдымаш влакым тӱрлатышаш нэргэн ойлышт.

„У йал“ дэн „Интэр“ колхоз чылалан примэр лийман

Мишкан районысо колхоз-влак, колхозым озанлык чотышто пэвгыдэмдышашлан 1936 ийыштэ правительствэ дэч 434 тӱжэм тэвгэм кужо сродан, 95 тӱжэм тэвгэм кӱчык сродан кредитым налыыч. Пумо обэзатэльствышт почэш, ты кредитым пӱрылтышаш сродшо эртэн гынат, колхоз-влак оксаштым пӱрылтэн шуктэн огытыл. Кызыт 190 тӱжэм тэвгэм колхоз-влак дэч да ты чот гыч 28 тӱжэм тэвгэм колхозник-влак дэч ссудым пӱрылтэн налаш уло.

Путыракшым кредитым

пӱрылтэн пумаштэ „Свобода“, „Каганович“, „Электр“, „Аптэкай“, „Иактэ-Кӱль“, „Коминтэрн“ да „Чэвэрнур“ колхоз-влак тормызалат. „Свобода“ колхозын—6480 тэвгэм, „Каганович“—8179 тэвгэм, „Электр“—3600 тэвгэм кредитым пӱрылтэн пушашышт уло.

„У-Йал“, „Интэр“ да „Исанчурин“ колхоз-влак налмэ кредитыштым срод дэч ончыч пӱрылтэн шуктышт.

Госбанк—АНДРОСОВ С.Х. банк прэдставитель—СЭРОВ.

65 ИЙАШ ВАЛИАХМАТ СОНАРЧЭ

Булашэв лӱмэш колхоз члэн Валийэв Валиахмат 65 ийыш шуын гынат, пэш сай сонарзэ улэш. Тудо 18 и й а ш ы ж годымак сонарлан кошташ тӱналын.

—Мыйын ачам пэш сай сонарзэ ильэ. Тудо мыйым ур кучаш кондышто да кэчэш 10 лэн урым кучэн кондэна ильэ. Ачам колхозтӱ капкан дэнэ ий йэда

150-160 мэрэным кучэм ильэ—манын ойла.

Валиахмат ышкэ ұмыр-жылан шым тӱжэм нарэ мэрэным, 35 рывыжым, 3 пир м, 240 урым кучэн. Ик тэлым гына 6 рывыжым лӱйэн налын.

Тэнийат тудо сонарлан коштэш да 150 кротым шыжым гына кучэн.

В.

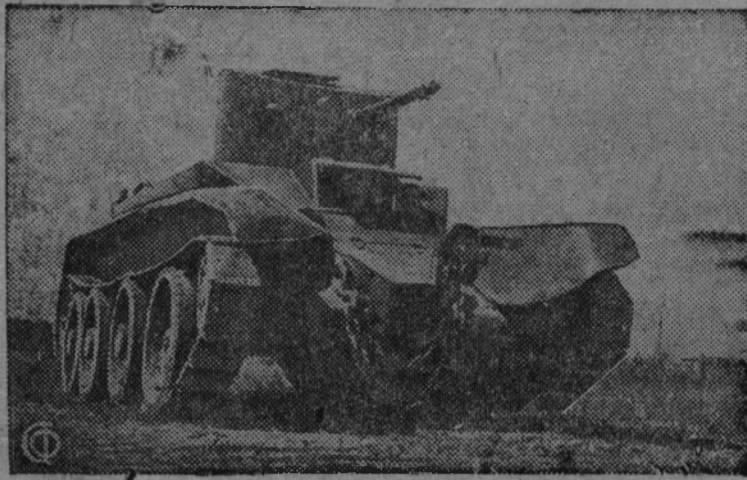
ПИРЭ ПУШТМЫЛАН ПРЭМИЙ

„Азин“ колхоз члэнжэ (Тымбай йал совет) Новиков Сэргэй октябрьн 28-жэ Тымбай кожлаштэ пирым лӱйэн пуштын.

Ты пирын коваштыжым Сэргэй Мишкан сойузпуш-

ниныш сдавательэн 60 тэвгэм оксам нальэ. Тылдэч посна Сэргэйлан пирым пуштмыжлан сойузпушнина 100 тэвгэм оксам прэмийлан пуо.

Г. ГАЛЬ.

СОВЭТ УШЭМЫШТЭ

КУГО ПАЙРАМ ВАШЭШ

Прольэтар рэволюцо кэчын 19-шэ идалукшылан заводласэ, пасуласэ тӱжэм-лэн стахановла ыштышэ влак элыштына социалист метод дэн паша ыштымашын у сэгымашышт влак нэргэн рапортым пуат.

Фрээр инструмент пӱчшо Калинин лӱмэш (Моско) завод кокымышо вичийын пытартыш ийысэ идалукаш продукцо лукшаш планжым срод дэч ончыч тэмыш. 38 миллион тэвгэм олмэш 44 миллион тэвгэм акаш продуктым лукто.

Йол чийэм ыштышэ „Париж Комун“ фабрик имаштэ октябрьыштэ кэчэш 19-20 тӱжэм йол чийэмым лукто гын, кызыт, нымогай оборудованьым эргарыдак 28-29 тӱжэм парым луктэш, „Париж Комун“ фа-

брикыштэ 3500 ударник, 2000 стахановэц влак пашам ыштат.

Мийакий МТС комбайн-норжо (Каракульск район) Маликов Фӱдыр кок комбайн дэнэ 3000 гектар утла шурным тӱрэдэн.

1-шэ ноябрьыштэ Узбек-истан кугыжанышлан мамык пушаш планжым срод дэч ончыч тэмыш. Пункт влакыш 107900 тонн альэ 92 процент сайлэн йамдылмэ икымышэ сорт мамыкым пуо. Республик, совет влак всэсойузно сӢээд мартэ план дэч артык 160 тӱжэм тонн мамыкым пуаш лийэ. Сэдын дэнэ мамык йамдылымаш вичийаш планым ныл ийыштэ тема. (Баш ТАСС)

Шӱртнӱ муылтын

Ты кэчылаштэ Альговка прийскэ, Баймак гыч пэл километр пэлкырак шӱртнӱб кычалшэ Рахматуллин 400 грамм нэлгытан шӱртнӱб касакым муын. Ты шӱртнӱб м у м а ш, шӱртнӱб

шочмо вэржым лышыллык-шым палдырта.

Альговка прийскэ 1936 ийыштэ тыгай шӱртнӱб лэкмэ вэрим ындэ нылымышэ трэтлан муо. (Баш ТАСС)

Ты кэчылаштэ Графировск участкысэ Мулдакай прийск (Учалинск район) Шарафутдиновын шӱртнӱб кычалшэ артэлысэ, сумырлышо шаргӱй коклаштэ

кварц пудырго касакым муыныт. Ты касакым лончыл ончышын, 1755 грамм нэлгыт кварц касакыштэ 783 грамм шӱртнӱб лектын. (Баш ТАСС)

Испан пролетариат йоча влаклан полыш

Октябрьн 25-жэ фин-банк сойуз члэн влакын чумыр погынымашышт лийэ да ты погынымашкэ толшо сойуз члэн влак испан пролетариат ўдрамаш дэн испан йоча влаклан полшымо фондэш тылзаш пашада-рышт гыч 2 процентшым пуаш пунчалыыч.

Мэ, Шопкэр йал тӱвалтыш школышто тунэмшэ рвэээ влак испан пролетариат йоча дэн ўдрамаш влаклан полшымо фондэш 12 тэвгэм оксам полыллан пуэна. Мэмнан сэмынак полшаш Нагрэтди, К-Усинск да Мухаматдин школ влакым ұжына.

Тунэмшэ влак кӱштымо почэш НИКОЛИН А

СТОЛЬАРОВ

Ты кэчылаштэ мо лийын?

Октябрьн 30-жо йӱдым Шамиданов Салий, Токмурзин Гоймэт (Козаш йал, ты йал советак) Пӱро мучаш колхоз члэн—Красноармэйка—Йанышэва Алипан шӱш кылмо шорыкшым шолышт

лектын. Шорык шыл, шолыштшо влак суртышто мумо да Шамиданов да Токмурзин кызыт арэстоватльалтын. УК-ын 166 статьяжэ дэнэ судитлалтыт. Н. Ю.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

ИСПАНИЙ ФРОНТЛАСЭ ПОЛОЖЭНЬЭ

Испаний гыч налмэ свэдэньэ-влак почэш, правительствэннэ войска-влак Мадрид фронтыш вийын контр наступленьым ыштымым ойлат.

Правительствэннэ пэхот танкэ да авиациян сойэдиньэньэ, полшымо дэн мятэжник-влакым Мадрид гыч кэчывал вэлкэ Долэдо районыш чактарэн. Правительствэннэ войска садыгак мятэжник-влакым Мадрид гыч йудымал да кас вэл могырыш, йудымал кэчэ лэмаш вэлыш атаковатьлэн. Йӱд йымал, кас вэл фронтышто правительствэннэ артильэрий Овидосб мятэжник-влак позицым вийын бомбардироватьлэн. Ола урэмыштэ кучэдалмаш чытыдымаш лийын.

Республиканец-влак авиация вийын полшэн шога. Октябрын 30-жо йӱдым правительствэннэ самолёт влак мятэжник-влакын Саламандысэ (Мадрид дэч йӱд йымал дэн кас вэл могырышто) аэродромым бомбардироватьлэныт. Тыштэ кум моторан самолёт-влак лийныт да шуко самолётшо пытаралтын.

Республиканец-влак авиация Сэвильэ (Испаний дэч кэчывал могырно) аэродромым кок гана бомбардироватьлэныт.

Фашист мятэжник-влак республикан авиация удар пумыжлан пэш шыдэштыныт. Нуно-влак 30-шо октябрьыштэ, 2-шо ноябрьыштэ бомбардироватльымашэш 170 йэв нарэ пуштыныт да ала мунар лулэн ўдрамаш йоча-влак колэныт.

Госпиталь-влакэш эмганыш-влакым тэмэныт. 2-шо ноябрьыштэ 3 йочам пуштыныт да 5 йэвжэ эмганэн.

Фашист самолёт-влакын Мадридыш кэржалтмыжэ, столицасэ калыкым кугын ойгатарэн да Мадрид гыч добровольец-влак кӱрылтдэ фронтыш каймаш тӱвалын. (Баш ТАСС)

Сапаров колхоз малым тул дэч аралыш

Октябрьн 10-жо, 10 сагат йудым „Партизан“ колхоз члэн Йаникэйв Алксандырын вольык вичашыжэ тул пыжын йӱлаш тӱвалэ. Тул ик пожарнэ машина дэн гына йӱртышашлык огыл ильэ. Ты жапыштэ, Париж Комун колхоз пожарникшэ—Сапаров Шамай, пичкэмыш йӱдыштӱ, лавран ильэ гынат, 3 уштыш кокла гыч пожарнэ машина дэн толын шуо да колхоз обшо имнэ вичам йӱлымо дэч саклэн кодыш. Быкин лӱмэш колхоз пожарник-влак ик уштыш гына илыыч гынат, ышт тол. ТОКМУРЗИН

Врид. редактор Н. Прокопьев